AU-HIH's anvendelse af restmidler fra Forskningsfonden for Midt- og Vestjylland

26. februar 2011

AU-HIH har i fondens levetid haft meget stor gavn af Forskningsfondens midler til opbygning af erhvervsorienteret forskning på AU-HIH. AU-HIH har i dag en stærk forskningsbase på knap 20 årsværk inden for erhvervsøkonomi og ingeniørvidenskab, og denne forskningsbase understøtter henholdsvis en erhvervsøkonomisk og en ingeniørvidenskabelig kandidatuddannelse. Begge uddannelser har siden starten i 2007 oplevet stor vækst i studenteroptaget; for de to uddannelser samlet er der tale om en vækst på 151 % siden starten i 2007. Ved studiestart september 2010 blev der optaget 51 cand. oecon. studerende og 62 cand. polyt. studerende. AU-HIH agter at anvende restmidlerne fra Forskningsfonden til forskning der sigter på at fremme erhvervsudviklingen i Midt og Vestjylland og samtidig understøtter forskningsbaseringen af de to kandidatuddannelser på AU-HIH. Der er tre primære indsatsområder for forskningen:

- Innovation i private virksomheder
- Erhvervsklynger og turisme
- Cleantech innovation, forretningsudvikling og vedvarende energiteknologier

Videnformidling er ligeledes et vigtigt indsatsområde for AU-HIH. AU-HIH har stærke kontakter til virksomhederne i området via mentor-ordninger, og konkrete udviklingsprojekter. AU-HIH vil samtidig i de kommende år fokusere på at markere sig internationalt via publicering i udvalgte tidsskrifter samt via at afholde videnformidlingsseminarer og konferencer. Nedenfor følger en redegørelse for de ovennævnte tre indsatsområder som midlerne vil blive anvendt til.

Indledning og baggrund

Forskningsaktiviteterne omfatter hele AU-HIH men vil tage sit udgangspunkt i Center for innovation og forretningsudvikling (CIF) ved AU-HIH. CIF forsker i innovation og teknologi- og forretningsudvikling ud fra en tværfaglig tilgang. Centerets faglige grundlag hentes primært fra erhvervsøkonomi, innovations- og teknologisociologi og ingeniørvidenskabelige bidrag, herunder især IT og vedvarende energi. CIF kombinerer et *mikro*perspektiv (enkeltvirksomheden), med et *meso*perspektiv (netværk af virksomheder, klynger og regionen) med et *makro*perspektiv (nationale og globale politikker for innovation og erhvervsudvikling m.v.). Hovedvægten ligger på mikroperspektivet og de øvrige "niveauer" opdyrkes med udgangspunkt i dette.

1.Innovation i private virksomheder:
For at midtvestjyske virksomheder skal overleve og vokse, er det fundamentalt, at de evner at forny sig selv. Det kan foregå på mange måder (innovationsformer kan være produkt-, service- og procesinnovation m.m., ligesom gennem formelle satsninger på forskning og udvikling – R&D). Der skabes viden om motiver bag beslutningen om innovationsaktivitet, i selve innovationsprocessen og i effekten af indsatsen. Innovations- og teknologiudviklingsprocesser anskues tværfagligt. Analyser af enkeltvirksomheden med erhvervsøkonomisk perspektiv sammenstilles med organisationssociologiske og teknologisociologiske

undersøgelser af virksomhedsaktørers interaktion, deres kompetencer m.v. i relation til innovation og teknologi (herunder IT). Heri indgår en særlig interesse for lavressourceaktørers rolle i innovationsprocessen , for offentlig privat samspil og for videntung innovation i services.

Forventet effekt: Øget viden om hvad der driver innovation i områdets virksomheder, hvordan innovationen organiseres, og hvilke målbare effekter, der er af virksomhedernes innovationsindsats.

2.Erhvervsklynger og turisme

Den erhvervspolitiske situation er på mange måder et opgør med det traditionelle statiske billede af virksomheder: Traditionelle virksomheder forsvinder og i stedet dukker nye typer af videntunge virksomheder op, ligesom nye typer af virksomheder opstår (f.eks. serviceproducerende virksomheder indenfor oplevelsesøkonomien). Midt- og Vestjylland er kendetegnet ved en relativ overrepræsentation af SMV'er, af produktionsvirksomheder og af virksomheder, der opererer inden for nært beslægtede brancher. Der er dog ikke tale om traditionelle erhvervsklynger, fordi regionen også har nogle store og teknologitunge virksomheder (f.eks. vindmøllebranchen). Nært beslægtede virksomheder inden for de dominerende erhverv i området (træ, tekstil, jern- og metal) vil blive undersøgt med henblik på at undersøge en eventuel effekt af at være en del af klynger med teknologitunge, dominerende virksomheder: Erhvervsklyngeforskning har typisk fokuseret på klassiske erhvervsklynger kendetegnet ved at være vigtige set ud fra et beskæftigelseshensyn og ved at have en relativ lav videnintensitet. Det interessante spørgsmål, der rejser sig i forbindelse med diskussionen af fremtidige udfordringer for området er, hvorvidt det – med udgangspunkt i den eksisterende erhvervsspecialisering - er muligt at udvikle nye videntunge klynger i Midt- og Vestjylland.

Som supplement til den empiriske generering af viden vedrørende klynger og turisme, vil der være fokus på at udvikle den metodiske analyseramme til forståelse af klynger byggende på state of the art. Dette sker også med henblik på at kunne foreslå tiltag for at gavne den regionale erhvervsudvikling i området.

Forventet effekt: Øget viden om klynger generelt og om nye forretningsområder inden for oplevelsesøkonomien/turisme samt udvikling af metoder til identifikation og analyse af den regionale erhvervsudvikling.

3. Cleantech innovation, forretningsudvikling og vedvarende energiteknologier

Omstillingen fra fossile brændsler til vedvarende energiteknologier har et kæmpe erhvervspotentiale for den midtvestjyske region, da industrien bag en række af de nødvendige og relevante grønne teknologier allerede er særdeles stærk i dette område, mest markant inden for vindteknologi. Clean tech industrierne er i høj grad afhængig af adgang til de dygtigste medarbejdere og den nyeste viden. Afstanden til viden og kvalificeret arbejdskraft er den væsentligste faktor for, hvor clean tech virksomhederne kommer til at placere deres arbejdspladser i de kommende år. Derfor er det afgørende for Midt- og Vestjyllands evne til at tiltrække nye og fastholde eksisterende arbejdspladser inden for grønne teknologier og forretningsområder, at der i området kan stilles viden og kvalificeret arbejdskraft til rådighed for virksomhederne. Hertil kommer at det offentlig-private samspil kommer i centrum som driver for udviklingen. For at understøtte udviklingen af clean tech, dvs hos såvel virksomheder som offentlige enheder i Midt- og Vestjylland bedriver AU-HIH forskning, udvikling og uddannelse inden for cleantech forretningsudvikling, innovation og vedvarende

energiteknologier med særlig henblik på forretningsmuligheder, teknologiudvikling og lokale og globale innovationssystemer. Der vil være fokus på orkestrering af en flerhed af teknologier bl.a.:

- Vindenergi
- Solenergi
- Brintteknologi
- IT til styring og fordeling af energi

Forventet effekt: øget viden om teknologi- og forretningsmuligheder inden for vedvarende energiteknologier, deres samspil og de tilhørende industrier og markeder med henblik på at styrke erhvervsudviklingen og klimaomstillingen i Midt- og Vestjylland.